

Úřad práce ČR

Praha, 31. 1. 2020

ÚP ČR provedl loni více než 221 tis. šetření, úspory přesáhly 37 mil. Kč

Úřad práce ČR

Generální ředitelství

Dobrovského 1278/25

170 00 PRAHA 7

Tel.: 950 180 111

Od ledna do prosince 2019 provedli zaměstnanci Úřadu práce ČR 42 245 sociálních šetření a 178 917 šetření v místě, tj. celkem 221 162 šetření. Na základě takto zjištěných skutečností ÚP ČR zamítl 767 nových žádostí o některou z dávek hmotné nouze a odejmul 1 574 už vyplácených dávek. Celkové úspory za loňský rok přesáhly 37 mil. Kč. V roce 2018 vykázal ÚP ČR 36 133 sociálních šetření a 108 519 šetření v místě. V praxi se rovněž pozitivně projevuje nastavení ještě užší spolupráce mezi agendami Zaměstnanosti a Nepojistných sociálních dávek.

Úřad práce ČR se zaměřuje na intenzivnější práci s dlouhodobě nezaměstnanými uchazeči o zaměstnání a především pak s příjemci dávek pomoci v hmotné nouzi.

„Prioritou Úřadu práce ČR je motivovat uchazeče o zaměstnání k tomu, aby se snažili zvýšit si příjem především vlastní prací. Tedy aby zaměstnání či samostatná výdělečná činnost apod. pro ně byly skutečně hlavním zdrojem příjmu,“ upozorňuje generální ředitelka ÚP ČR Kateřina Sadilková a dodává: *„Právě práce a pravidelný příjem, jsou prostředky, které brání tomu, aby se člověk dostal do hmotné nouze nebo sociálního vyčlenění. Případně se vyhnul exekuci. Úřad práce ČR se snaží v rámci cíleného poradenství motivovat klienty k tomu, aby byli v tomto ohledu aktivnější. Tomu napomáhá i působení našich zaměstnanců v terénu prostřednictvím šetření.“*

V průběhu srpna 2014 (proběhla 1. vlna personálního posílení) až prosince 2019 provedli zaměstnanci ÚP ČR celkem **481 539 sociálních šetření a 455 868 šetření v místě**. Za tu dobu vykázali v návaznosti na provedená šetření úsporu ve výši **260 mil. Kč**. Celkem nepřiznali **6 550 nových žádostí** o některou z opakovaných dávek hmotné nouze a odejmuli **14 662 už vyplácených dávek**.

Podstatou a cílem šetření je získání informací o životní a sociální situaci žadatele.

„Zaměstnanci ÚP ČR mohou v jeho průběhu ověřit, jestli se konkrétní žadatel nebo příjemce skutečně nachází v podmínkách, které ho opravňují k nároku na dávku, její výši a výplatu, včetně trvání výplaty. V opačném

TISKOVÁ ZPRÁVA

Úřad práce ČR

případě Úřad práce ČR dávku odejme či sníží. Zároveň se ještě více zaměří na individuální práci s takovým klientem a snaží se ho podpořit ve vstupu na trh práce,“ vysvětluje ředitelka Odboru nepojistných sociálních dávek Generálního ředitelství ÚP ČR **Zdeňka Cibulková**.

Šetření probíhá v přirozeném prostředí žadatele. Účelem je zjistit, v jakých životních, sociálních i materiálních podmínkách žadatel o dávku skutečně žije. V rámci šetření ÚP ČR zjišťuje, jaké panují v rodině žadatele či příjemce dávek rodinné vztahy, jak komunikuje s okolím nebo jak je schopen zabezpečit chod domácnosti. V případě, že pečuje o nezletilé dítě, jestli dbá na jeho řádnou školní docházku.

Pro účely přiznání dávek v hmotné nouzi je podstatné, kolik lidí žije ve společné domácnosti a jaké jsou jejich příjmy a společné výdaje, či jaký mají majetek. Při vlastním šetření úředníci posuzují, zda klient bydlí v bytě nebo v domě, jak velkou plochu obývá se všemi společně posuzovanými osobami, jestli má např. garáž, zahradu a jak je vybavená domácnost. Mezi dávky v hmotné nouzi patří příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc.

Přímé efekty provedených sociálních šetření podle druhu dávky	
Druh dávky	01/2019 - 12/2019
Příspěvek na živobytí	14 157 230 Kč
Doplatek na bydlení	5 596 462 Kč
Mimořádná okamžitá pomoc	17 689 250 Kč
Celkem	37 442 942 Kč

K neoprávněnému pobírání dochází především v oblasti nepojistných sociálních dávek. Jedná se hlavně o příspěvky a doplatky na bydlení, příspěvky na živobytí, v menší míře pak o příspěvky na péči, zvláštní pomůcku, mobilitu nebo dávky mimořádné okamžité pomoci.

ÚP ČR má velmi dobře nastaven vnitřní kontrolní systém, stejně jako spolupráci s Policií ČR a obcemi. Jeho zaměstnanci využívají při odhalování neoprávněného pobírání dávek také znalosti místních poměrů. Pokud získají podezření, že se konkrétní klient pobírající dávky dopouští podvodu či trestného činu, oznámí ihned tuto skutečnost příslušnému státnímu zastupitelství nebo PČR.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Úřad práce ČR

System funguje i obráceně – pokud policie zjistí, že si některý z klientů neoprávněně „přivydělává“ třeba prodejem druhotných surovin (nejčastěji železného šrotu), nahlásí to ÚP ČR.

Pokud má Úřad práce ČR podezření na zneužití vyplacených nepojistných sociálních dávek, ihned situaci prošetří. Jestliže se jedná o částky vyšší než 5 tis. Kč a existuje podezření na spáchání trestného činu, předává celou věc orgánům činným v trestním řízení. Prokáže-li se neoprávněné pobírání dávky, vyčíslí ÚP ČR přeplatek a požaduje vrácení vyplacených peněz. Pouze v těchto případech, tedy tehdy, když probíhá správní řízení o přeplatcích, pak vyžaduje ÚP ČR standardně podrobný výpis z bankovního účtu.

„Je potřeba upozornit na to, že Úřad práce ČR je správní úřad a jako takový musí vždy postupovat podle platné legislativy. Jestliže tedy klient nespĺňuje zákonem stanovené podmínky, nemůže mu ÚP ČR dávku přiznat. Pokud ji dotyčný už pobírá a dojde z jeho strany k porušení zákona, je ÚP ČR povinen situaci prošetřit a v případě důvodného podezření výplatu dávek pozastavit. Pokud se následně prokáže, že klient porušil zákonné normy, pak ÚP ČR musí dávky odejmout. Naopak těm, kteří se prokazatelně bez podpory státu neobejdou, podává úřad pomocnou ruku,“ zdůrazňuje generální ředitelka ÚP ČR.

Zaměstnanci ÚP ČR vždy vyřizují veškeré záležitosti týkajících se nepojistných sociálních dávek v kanceláři příslušného kontaktního pracoviště ÚP ČR. Nikoli na ulici nebo v jiných veřejných prostorech. Jestliže je nutné provést v rámci posouzení žádosti nebo kontroly využívání konkrétní dávky sociální šetření/šetření v místě, prokazují se všichni zaměstnanci ÚP ČR, kteří vykonávají šetření, při každé návštěvě **služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním, jako doložkou služebního průkazu.**

Náležitosti služebního průkazu stanoví zákon č. 234/2014 sb., o státní službě, v § 154. Oprávnění, jež vydává příslušná krajská pobočka Úřadu práce ČR nebo Ministerstvo práce a sociálních věcí, pak obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména, a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávající krajské pobočky ÚP ČR nebo MPSV. Informaci o provedeném šetření pak zaznamenávají zaměstnanci ÚP ČR do spisu

Kateřina Beránková, tisková mluvčí ÚP ČR